

Vasthouden en vertrouwen

Het succesverhaal van Jason

Gebaseerd op een casus

Wie: Jason (gefingeerd), jongen, 14 jaar bij start PGA-traject

Aanmelder: Politie

Aanleiding: politieregistraties: veel overlast, agressief gedrag en kleine criminaliteit; problematische thuissituatie

PGA-monitor negatieve factoren: Financiën; houding, gedrag en vaardigheden; werk en opleiding; tijdsbesteding; huisvesting; (huiselijke) relaties; geestelijke gezondheid; sociaal netwerk; politie en justitie

PGA-monitor positieve factoren: houding, gedrag en vaardigheden; lichamelijke gezondheid.

Interventie: Intensieve begeleiding coach op zelfinzicht en de gevolgen van zijn gedrag; opvoedondersteuning; ADHD-medicatie; woonplek; begeleiden naar werk; stabiliteit hulpverlening en vertrouwen opbouwen.

Duur traject: 3 jaar

Jason is pas 14 jaar oud wanneer hij wordt aangemeld bij de lokale PGA in Hilversum. Hij wordt op dat moment al begeleid door een coach, maar dat weerhoudt Jason niet om op straat heel vaak met de politie in aanraking te komen. Hij heeft een enorme lijst aan politieregistraties, met name overlast, agressief gedrag en kleine criminaliteit.

Het zit Jason niet mee. Hij woont bij zijn moeder en stiefvader en hij heeft veel ruzie thuis. Moeder is weinig betrokken bij het wel en wee van Jason en ziet hem eigenlijk liever gaan. Moeder heeft zelf veel problemen, ze leeft in armoede en heeft een gewelddadig verleden. Ze bekommert zich weinig om Jason, zeker als het ingewikkeld wordt, dan wijst ze hem af. Ook op school is Jason een niet graag geziene gast, doordat hij voor veel onrust in de klas zorgt. Dat maakt Jason nog minder gemotiveerd om naar school te gaan. Hij zit op een school voor speciaal onderwijs wegens een licht verstandelijke beperking. Daarnaast is ADHD gediagnosticeerd.

Ondanks de inzet van de buddycoach, lukt het niet goed om Jason meer inzicht in zijn eigen gedrag te geven. Er worden vele pogingen gedaan om moeder meer bij de opvoeding te betrekken, maar ook dat lukt niet. Moeder toont zich onverschillig en trekt zich terug. Zij laat zich wel min of meer ondersteunen bij regelzaken rond school en instanties, omdat zij zelf daar geen overzicht over heeft. Hoewel het zijn gedrag niet verbetert heeft Jason wel een goede klik met zijn coach. Terwijl Jason zich meestal niet houdt aan afspraken, lukt het de coach wél om hem meerdere malen per week te zien en te spreken. De politieregistraties blijven echter onverminderd hoog en hij verzuimt steeds meer om naar school te gaan. Daardoor raakt ook leerplicht betrokken en komt Jason uiteindelijk in de lokale PGA.

Ondanks zijn overlastgevende gedrag is Jason in direct contact een vriendelijke jongen. Hij staat op de momenten van gesprek open voor contact. Hij kan de korte termijn wel overzien, maar het naleven van gemaakte afspraken of deze onthouden is lastig.

Binnen de lokale PGA wordt de coach ondersteund door het hele team om te werken aan de volgende doelen:

- Minder politiecontacten;
- Moeder ondersteunen in de opvoeding;
- Meer naar school.

Het contact met de coach is goed, maar er wordt binnen de PGA maar weinig resultaat op gestelde doelen gezien. Er wordt tevergeefs veel geïnvesteerd in de relatie met moeder, totdat zij wordt gearresteerd wegens wapenbezit en drugshandel. De relatie tussen Jason en moeder verslechtert nog meer omdat moeder denkt dat Jason haar heeft verraden bij de politie.

Twee jaar lang is geprobeerd om moeder te ondersteunen in de opvoeding. Nu moeder vast zit en duidelijk is ze geen moederrol op zich kan nemen, en daar ook geen perspectief voor is, ontstaan er nieuwe kansen binnen de lokale PGA.

Het is nog hele zoektocht om een passende én duurzame plek voor Jason te vinden die inmiddels 16 jaar oud is. Binnen het reguliere aanbod is er geen plek te vinden, maar uiteindelijk wordt er een passende niet-gecontracteerde plek gevonden en via omwegen uiteindelijk door de gemeente uit maatwerkbudget gefinancierd wordt. De plek blijkt een schot in de roos, Jason voelt zich er vrijwel meteen thuis. De coach die hij vanaf het begin al had en de ambulante begeleider hebben de ouderrol op zich genomen.

Voorzichtig ontstaat er weer wat contact met moeder. Met vader heeft hij nog steeds sporadisch maar goed contact dat bestaat uit af en toe een sigaretje of blowtje roken voor de deur. Er zijn geen politiecontacten meer en Jason heeft geen contact meer met de jongens van toen. Hij heeft zich omringd met pro-sociale vrienden.

Jason groeit tot een fysiek grote en sterke jongen. Hij sport veel en heeft zelfs een hobby gevonden in het sleutelen aan brommers. School bleek geen goede weg voor Jason. Gelukkig is er via leerplicht een werktraject gestart; het werken gaat met vallen en opstaan. Hij heeft verschillende baantjes als verhuizer en steigerbouwer, maar er is nog geen vaste plek gevonden. Er zal altijd begeleiding nodig blijven, wat werkgevers lang niet altijd kunnen bieden in structurele plekken.

Ook buiten werk om zal begeleiding nog blijven, maar dat ziet Jason zelf anders. Hij denkt dat hij alles prima zelf kan, maar het ontbreekt hem aan overzicht en zijn impulsieve gedrag zorgt ervoor dat hij bijvoorbeeld niet met geld kan omgaan. Om financiële problemen te voorkomen is het gelukt om moeder te bewegen om te tekenen voor bewindvoering.

Jason is nu 17,5 jaar oud. Dat betekent dat het niet lang meer duurt voor hij naar volwassenzorg overgaat. Er is verlengde jeugdzorg aangevraagd, zodat de ingezette weg een stevige basis kan krijgen en er een goed perspectief ligt voor Jason.

Op- en afschalen

Jason zit nu al drie jaar in de PGA. Toch is opschalen nooit ter sprake geweest. Er was nooit sprake van zware criminaliteit en Jason stelde zich welwillend op. Afschalen komt wel vaak ter sprake: wanneer is het stabiel genoeg op het gebied van wonen en dagbesteding en laten we het over aan de hulpverlening? Hoe zorgen we ervoor dat wat er is opgebouwd en geïnvesteerd niet verloren gaat? En in hoeverre is dat een taak van de lokale PGA?

Een paar maanden geleden stond men op het punt om de lokale PGA af te sluiten, maar toen wilde Jeugdreclassering Jason alsnog voor het staartje van de begeleiding overdragen aan de William Schrikker Groep (specialisatie LVB-reclassering). Voor de continuïteit voor het traject van Jason zou dit desastreus zijn. De lokale PGA heeft deze overstap weten te voorkomen.

Beschermende factoren

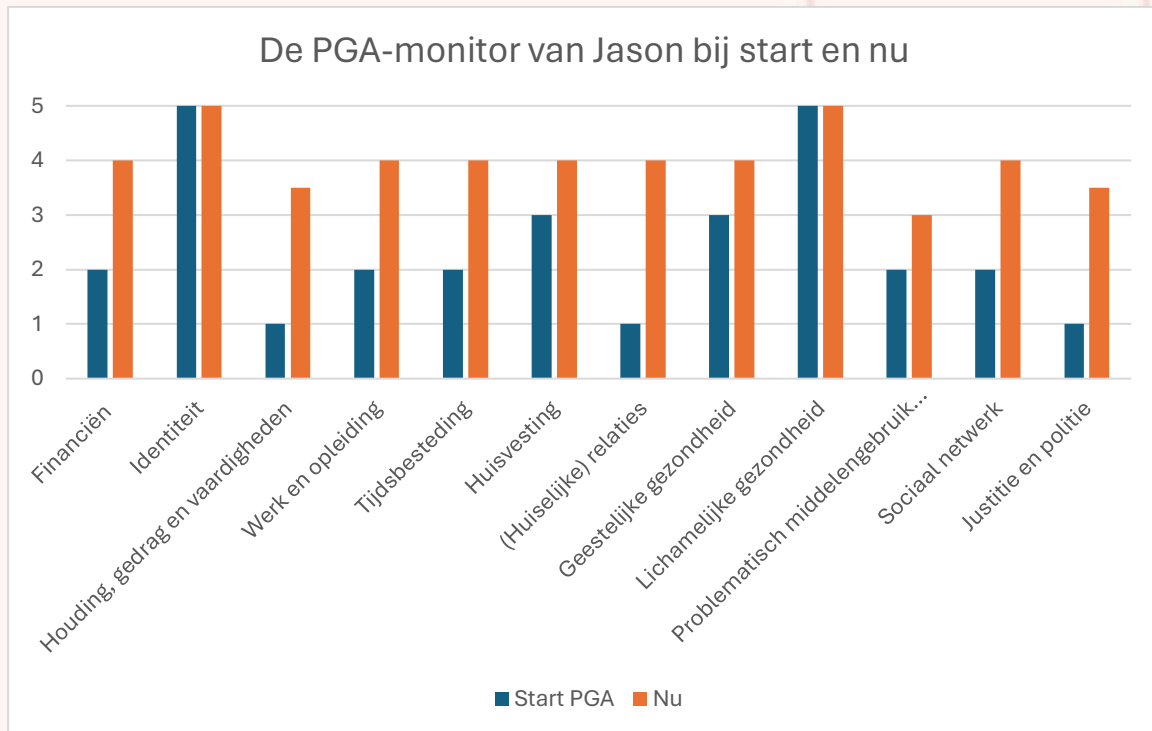
- Kan contact maken, heeft gunfactor, bereid om te investeren in zichzelf.
- Hij heeft wel een doel voor ogen, niet altijd realistisch, maar hij ziet het wel en wil ervoor werken.

Deze casus is een succes want:

“Het is een lange adem geweest. Maar als ik kijk naar wat deze jongen aan bagage meeneemt, keer op keer afgewezen op straat, school en thuis, en waar hij nu staat; ik had dat nooit durven dromen om deze ontwikkeling door te maken. Ik zie kansen voor hem. Hij zal wel altijd zorg en ondersteuning nodig hebben, maar de basis is stevig.”

Succesfactoren:

- Onvoorwaardelijkheid van de inzet van de hulpverlening: vertrouwen opbouwen en niet afwijzen.
- Samenwerking tussen verschillende partijen: zonder PGA zouden er veel meer hulpverleners bij betrokken zijn die langs elkaar heen werken omdat er geen procesregie is.
- Rol van de PGA als steun voor de coach bij incidenten: het gaat met vallen en opstaan en wanneer het mis gaat, moet de coach daar niet gelijk op afgerekend worden. De coach kon zijn werk blijven doen doordat hij zich ook gesteund voelt door de PGA.
- Doortastendheid naar juiste woonplek: gebruik kunnen maken van wat meer middelen buiten regulier om wanneer dat nodig is.
- Continuïteit van zorg: dezelfde coach, wijkagent en ambulante begeleider zijn nog steeds betrokken bij Jason en zorgen voor een stabiele basis.



Werkzame principes van het Risks-Needs-Responsivity model (RNR)

Oranjegekleurd wat herkenbaar specifiek van toepassing is, anders blauwgekleurd.

